

Ćwiczenia logopedyczne

Ćwiczenia na głoski ciszące ś, ź, ć, dź

Podczas wymawiania głosek szeregu ciszącego, czubek języka spoczywa na dole jamy ustnej, tuż za dolnymi zębami. Jego środek jest uniesiony ku górze i przybliżony do podniebienia. Zęby są zbliżone do siebie. Wydaje się banalne, ale powiem Wam to od razu – czasami dzieci mają tak mocno ugruntowane swoje nawyki, że wywołanie tych głosek wcale nie jest takie łatwe. Ale nie poddajemy się!

1. Przygotowanie do wymowy głosek:

- Liczymy czubkiem języka dolne ząbki od wewnątrz.
- Bawimy się w malowanie czubkiem języka dolnych ząbków również od wewnątrz.
- Próbujemy jak najmocniej dociskać języczek do dolnych zębów od wewnątrz.
- Zlizujemy miód czy dżem z wałka dziąsłowego dolnego (tuż za dolnymi zębami).
- „Przeciągający się kotek” – czubek języka opieramy o dolne zęby, a środek języka unosimy do góry do podniebienia.
- Mocno ssiemy landrynkę środkiem języka (można za pomocą szpatułki wskazać dziecku gdzie jest ten magiczny środek języka).
- Wymawiamy głośno: iiii, hihihihhi, ihi ihi ihi, jjjjjjja.
- Ćwiczymy wargi robiąc naprzemiennie „ryjki i uśmiechy” czyli u-i-u-i-u-i (przesadnie rozciągamy usta w uśmiechu).

Buzia rozgrzana, więc zaczynamy wywoływać **głoskę [ś]**. Często jest tak, że kiedy ją otrzymamy, to pozostałe głoski ź, ć, dź już same „wskoczą”, lub trzeba je będzie tylko lekko doszlifować. Ale wiadomo – każde dziecko jest inne.

Podczas artykulacji **głoski [ź]**, zwracamy dziecku uwagę, na mocniej złączone ze sobą zęby oraz na dźwięczność głoski (tym różni się ona tylko od ś) – najlepiej pokazać to, kładąc dłoń dziecka na swojej krtani i wypowiadać długie **źźźźźź** – czujecie mrowienie?

Głoskę [ć] (jeśli dotąd jej nie ma) bardzo łatwo możemy uzyskać na dwa sposoby – albo przytrzymujemy szpatułką czubek języka na dole buzi i wypowiadamy – tia, tio, tiu, tie, albo próbujemy szybko wypowiadać – tsia, tsio, tsiu, tsie.

[dź] – jeśli po wywołaniu wcześniejszych głosek nadal jest ono dla dziecka trudne, możemy znów złapać szpatułką czubek języka za dolnymi zębami i wypowiadać – dia, dio, diu, die.

1. Zaczynamy od **sylab** – powtarzamy: SIA, SIO, SIU, SIE, ZIA, ZIO, ZIU, ZIE, CIA, CIO, CIU, CIE, DZIA, DZIO, DZIU, DZIE.
2. Przechodzimy do **wyrazów** – rozpoczynamy ćwiczenia od wyrazów, które mają naszą głoskę na początku, poprzez te, które mają ją w środku, aż po takie

które mają głoskę na końcu (ćwiczenia powtarzania z głoską na końcu wyrazu dotyczą tylko „Ś” oraz „Ć”). Np.: **siano – maślany – kosi**. Albo: **ciemno – buciki – choć**.

3. Wymyślamy **związki wyrazowe** np.: dziwna ćma, bucik chodzi, siano na zimę.
4. Podczas powtarzania **zdań**, można sięgnąć po gotowe pomoce logopedyczne, wymyślać własne zdania, w których nagromadzone są ćwiczone głoski, czytać wspólnie (czyli powtarzać po 1 wersie) wierszyki i opowiadania, w których znajduje się wiele głosek ciszących.

1. kość	1. ślimak	33. zabić
2. żdźbło	2. śledź	34. zginąć
3. ćma	3. ćma	35. usiąść
4. spowiedź	4. pić	
5. śliwka	5. jeść	
6. liść	6. kupić	koń
7. odpowiedź	7. wrócić	ćma
8. słabość	8. lubić	żrebak
9. odporność	9. dźwięk	łabędź
10. gwóźdź	10. miedź	świerszcz
11. samotność	11. śnieg	śnieg
12. nabożność	12. środa	ślina
13. nieuprzejmość	13. prośba	śniadanie
14. nieufność	14. śnić	odchudzać
15. żrebak	15. śmieci	ćwikła
16. źródło	16. żrebię	zmywać
17. żrenica	17. łabędź	lubić
18. dźwięk	18. dzień	gonić
19. dźwig	19. chodzi	plakać
20. dźwignia	20. skakać	placić
21. dźwigać	21. ślad	siać
22. śnieg	22. bliźniaczki	kraść
23. spożywać	23. taśma	zabić
24. kraść	24. wilgoć	zgiąć
25. świt	25. nic	dźgać
26. święto	26. ćwieki	dźwięczny
27. świerk	27. gonić	bezdźwięczny
28. wietrzyć	28. plakać	dzień
29. wzdychać	29. ślad	chodzi
30. myśleć	30. gwóźdź	skakać
	31. płeć	
	31. ślina	
	32. kraść	